Рівненський державний гуманітарний університет

Психолого-природничий факультет

Кафедра біології, здоров'я людини та фізичної терапії

Назва дисципліни	**Діагностика та моніторинг стану здоров'я**
Освітня програма	Фізична терапія
Компонент освітньої програми	Обов'язковий
Загальна кількість кредитів та кількість **годин для вивчення дисципліни**	3,0 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	українська
Викладач	Саламадзе Ольга Олександрівна, доктор філософії з медицини, доцент кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії
CV викладача на сайті кафедри	https://kbft.rshu.edu.ua/
E-mail викладача:	olga.salamadze@rshu.edu.ua
Мова викладання	українська
Консультації	*Очні консультації*: розклад присутності на кафедрі згідно з графіком консультацій *Он лайн- консультації:* розклад присутності викладача на спеціальному форумі (в інтернет мережах).

Мета і завдання навчальної дисципліни

Курс «Діагностика та моніторингу стану здоров'я» є інтегрованою дисципліною, яка надає комплекс теоретичних і практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності по використанню сучасних методів функціональної діагностики та моніторингу стану здоров'я у галузі охорони здоров'я.

Мета освітнього компонента: сформувати у майбутніх фахівців комплекс

теоретичних і практичних навичок у галузі фізичної терапії.

Завданнями вивчення дисципліни є формування цілісного уявлення про феномен здоров'я, ознайомлення з моделями діагностики фізичного здоров'я, надання знань про методи і засоби діагностики здоров'я, користування основними методиками діагностики стану окремих складових здоров'я та інтегральної оцінки здоров'я, надання відомостей про моніторинг стану здоров'я.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких **компетентностей:**

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 02. Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях.

СК 01. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові і пов'язані з ними функції, що забезпечують активність і участь особи.

СК 02. Здатність враховувати у практичній діяльності медико-біологічні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти, пов'язані з практикою фізичної терапії.

СК 04. Здатність виконувати компоненти обстеження та контролю у фізичній терапії для збору якісних (спостереження, опитування), і кількісних (вимірювання та тестування) даних, пов'язаних з фізичним станом пацієнта/клієнта, його функціональними можливостями, активністю та участю.

СК 07. Здатність провадити професійну діяльність для відновлення чи підтримки здоров'я пацієнта/клієнта відповідно до законів і правил, що регулюють практику фізичної терапії як самостійної професії, а також відповідних законодавчих та нормативних актів, етичного кодексу та професійного стандарту, загальнонаціональних цінностей та традицій населення України

Очікувані результати навчання

РН 07. Застосовувати знання медико-біологічних, психолого-педагогічних, соціальних аспектів у практиці фізичної терапії; виявляти та враховувати зв'язки різних елементів.

РН 08. Надавати домедичну допомогу при невідкладних станах.

РН 09. Аналізувати і застосовувати сучасні науково-доказові дані для виконання професійних завдань.

РН 11. Застосовувати компоненти обстеження та контролю у фізичній терапії; використовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін, та порушених функцій організму, активності та участі; оцінювати отриману інформацію.

По закінченню курсу здобувач вищої освіти повинен **знати:**

- методи оцінки фізичного розвитку;
- інструментальні методи дослідження і оцінки функціонального стану основних фізіологічних систем організму людини;
- методи дослідження і оцінки фізичної працездатності, стану систем, що визначають фізичну працездатність;
- основні функціональні проби системи функціональної діагностики; методики оцінки результатів функціонально-діагностичних досліджень; методи інтегральної оцінки фізичного здоров'я;
- особливості проведення окремих форм лікарсько-реабілітаційного контролю.

Здобувач вищої освіти повинен **уміти:**

- залучати в організацію системи медико-біологічного контролю за станом

здоров'я осіб, що займаються фізичною культурою і спортом;

- практично застосовувати основні інструментальні методи функціональної діагностики ведучих фізіологічних систем організму (електрокардіографія, фонокардіографія, спірометрія, спірографія, пневмотахометрія тощо);
- проводити основні діагностичні функціональні проби, оцінювати результати проведених проб, реакцію організму і адаптацію до фізичного навантаження;
- визначати інтегральні параметри та розрахункові показники основних функціональних систем організму;
- тестувати фізичну працездатність субмаксимальними методами.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Дослідження стану окремих органів і систем.

Тема 1. Діагностика і моніторинг стану здоров'я як самостійна навчальна дисципліна. Історія пізнання людиною проблем власного здоров'я в контексті розвитку суспільства, науки і культури. Внесок вітчизняних та зарубіжних учених у розвиток діагностики та моніторингу здоров'я. Предмет, завдання та методи діагностики та моніторингу здоров'я та зв'язок з іншими науками про людину.

Тема 2. Оцінка основних властивостей нервової системи. Дослідження центральної та вегетативної нервової системи. Дослідження стану аналізаторів. Дослідження м'язового та пропріоцептивного відчуття. Оцінка функціональної асиметрії. Метод електроенцефалографії. Апаратура для проведення ЕЕГ. Діагностична цінність методу ЕЕГ.

Тема 3. Визначення, критерії, методи діагностики психічного здоров'я. Сучасне уявлення про психічне здоров'я та його критерії. Основні методи психологічних досліджень. Загальні вимоги до психологічних методів. Особливості моніторингу психічного здоров'я, його складності. Моніторинг пізнавальної та емоційновольової сфер особистості. Моніторинг особистісних властивостей людини. Моніторинг психічного здоров'я протягом навчання в загальноосвітньому та вищому навчальному закладі.

Тема 4. Методи дослідження системи кровообігу. Вимір частоти серцевих скорочень та артеріального тиску. Розрахункові показники системи кровообігу. Функціональна оцінка серцевосудинної системи. Типи реакцій кровообігу на функціональне навантаження. Інструментальні методи дослідження системи кровообігу. Теоретичні основи стандартної електрокардіографії: поняття електрокардіографії; електрокардіограми; фізичний смисл ЕКГ; поняття позиції електрода; відведення ЕКГ (грудні та стандартні відведення від кінцівок). Теоретичні основи методу аускультації та фонокардіографії.

Тема 5. Дослідження опорно-рухового апарату. Загальні аспекти морфофункціонального обстеження опорно-рухового апарату. Теоретичні основи діагностики викривлення хребта. Причини розвитку сколіозу. Види сколіозу за формою і локалізацією. Ступені сколіозу. Тестові рухи, тестові позиції. Клінічна діагностика сколіотичних викривлень. Рентгендіагностика.

Тема 6. Діагностика функціональної підготовленості організму. Методи визначення алактатної анаеробної потужності і ємність організму. Методи визначення лактатної анаеробної потужності і ємність організму. Методи визначення аеробної потужності і ємності організму. Методи визначення рівня економічності системи енергозабезпечення м'язової діяльності. Методи визначення загальної метаболічної ємності організму.

Змістовний модуль 2. Моніторинг здоров'я.

Тема 7. Поняття про моніторинг здоров'я та його методи. Поняття про моніторинг здоров'я: мета, види, основні принципи. Вимоги до методів, що застосовуються в процесі моніторингу здоров'я. Розподіл дітей за групами

здоров'я, за рекомендаціями ВООЗ. Групи здоров'я за Ю.Є.Вельтищевим. Методи моніторингу морфо-функціонального розвитку дітей. Методи моніторингу стану серцево-судинної системи. Методи моніторингу стану дихальної системи. Особливості моніторингу психічного здоров'я, його складності. Моніторинг пізнавальної та емоційно-вольової сфер особистості. Моніторинг особистісних властивостей людини. Технологія моніторингу психічного здоров'я. Складання програми моніторингу психічного здоров'я для осіб різного віку. Скрінінг-тестування.

Тема 8. Методи моніторингу інтегрального стану здоров'я. «Паспорт здоров'я». Укладання паспорту здоров'я як необхідна умова моніторингу здоров'я. Вимоги до заповнення «Паспорту здоров'я». Основні принципи складання «Паспорту здоров'я». Аналіз структури «Паспорту здоров'я». Комп'ютерні методи моніторингу здоров'я.

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Богдановська Н.В. Діагностика і моніторинг стану здоров'я : підручник для студентів вищих навчальних закладів Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 258 с.
2. Богдановська Н.В. Фізична реабілітація хворих різних нозологічних груп : навч. посіб. для студ. ф-ту фіз. вих-ня спец. "Фізична реабілітація" реком. МОНУ Запоріжжя : ЗНУ, 2011. 314 с.
3. Іванова І.В. Курс лекцій з функціональної та лабораторної діагностики патологічних станів людини Одеса : ОНУ імені І.І. Мечникова, 2011. 143 с.
4. Санологія (медичні аспекти Валеології): підручник для лікарів – слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти / Г. Л. Апанасенко, Л. А. Попова, А. В. Магльований. Львів: ПП «Кварт», 2011. – 303 с.
5. Яремко Є. О., Вовканич Л. С. Фізіологічні проблеми діагностики рівня соматичного здоров'я. Львів : Сполом, 2009. 76 с.

Допоміжна

1. Амосов М.М. Здоров'я. Київ: Нива, 1997. 144с.
2. Василашко І. Ефективність упровадження курсу "Основи здоров'я": результати моніторингу Управління освітою. Шкільний світ. 2010. №12 (червень). С. 6-16.
3. Василашко І. Курс "Основи здоров'я": ефективність упровадження: Управління освітою. Шкільний світ. 2009. №6 (березень). С. 5-10
4. Грибан В. Г. Валеологія: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 256 с.
5. Мурза В. П. Фізичні вправи і здоров'я. Київ : Здоров'я, 2001. 254 с.
6. Рябуха О. І. Вчення про хворобу : навч. посіб. для студ. ін-тів фіз. культурию Львів: Ліга-Прес, 2006. 142 с.
7. Санологія (медичні аспекти Валеології): підручник для лікарів – слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти / Г. Л. Апанасенко, Л. А. Попова, А. В. Магльований. Львів: ПП «Кварт», 2011. – 303 с.
8. Синдром хронічної втоми: діагностика, профілактика і лікування / Н.М. Калька, І.Я. Середницька, О. І. Шиян. Тернопіль: Астон, 2008. – 40 с
9. Формування здорового способу життя молоді: проблеми і перспективи /О. Яременко, О. Балакірєва, О. Вакуленко та ін. – К.: УІСД, 2000. -207 с.
10. Здорова школа: аспекти освітньої політики: навч. посіб / За наук. ред. Шиян О. І. - Л.: Літопис. - 2010. – 216 с.
11. Шиян О.І. Валеопрактикум. Методичний посібник. Львів, 2004. 36с.

Інформаційні (інтернет) ресурси

https://library.rshu.edu.ua/
https://health-ua.com/cardiology/funkcionalna-diagnostika/66552-funktconaln-probi-zvertamosya-dopdruchnika
https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2021/dec/25695/stattya12zmikityukgbarilooblavtikremeryukochurak.pdf
https://studlifeod.ontu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/03/%D0%A4%D1%83%D0%BD%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%B0.pdf

Система оцінювання

Рівень знань здобувачів вищої освіти оцінюється згідно з Положенням про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювальні форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання лабораторних завдань; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка (бали) за ІНДЗ тощо.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни

Поточне тестування та самостійна робота							ІНДЗ	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2					
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	20	100
5	5	5	5	5	5	5		
Модульний контроль-1 20			Модульний контроль-2 25					

Критерії оцінювання по видах діяльності

№ з.п.	Вид навчальної діяльності*	Оціночні бали*	Кількість балів
1	Підготовка до лабораторних занять	1	7
2	Захист лабораторних робіт	2	14
3	Самостійна робота	2	14
4	Модульний контроль 1	20	20
5	Модульний контроль 2	25	25
6	ІНДЗ	20	20
Разом		100	

Т1, Т2 … Т 7 – теми змістових модулів

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, виконання самостійної та індивідуальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань і здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Завдання здобувачі вищої освіти мають виконувати і здавати відповідно до графіка освітнього процесу. Перескладання модулів заліків, екзаменів відбувається у терміни ліквідації академічних заборгованостей, визначених кафедрами і деканатами.

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувач вищої освіти під час виконання самостійної або індивідуальної роботи повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.

Силабус розроблено на основі робочої програми навчальної дисципліни «Діагностика та моніторингу стану здоров’я» (протокол від “24” червня 2025 року № 7).